

16 ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Maaseututoimi vastaa maaseutuhallinnon lakisääteisten tehtävien sekä maaseudun kehittämistehtävien järjestämisestä Nivalan, Kärämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Toiminnan järjestämisestä vastaa alueellinen maaseutulautakunta.

Lomatoimen järjestelyvastuu siirtyi vuoden 2023 alusta Nivalan kaupungilta Toholammin kunnalle.

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Tila
Vahvistamme maatalouselinkeinojen toimintaedellytyksiä ja omavaraisuutta	Riittävät resurssit viranomaistyöhön.	Viranomaistyö hoidetaan säännösten mukaan ja annettujen aikataulujen puitteissa.		Ruokavirasto teki kuntatarkastuksen vuonna 2023 Nivalan yhteistoiminta-alueelle. Kuntien YT-alueiden tarkastuksilla (kuntatarkastuksilla) maksajavirasto varmistaa, että kunnat ja YT-alueet ovat hoitaneet niille siirretyt maaseutuhallinnon tehtävät säädösten edellyttämällä tavalla. Tarkastuksessa ei löydetty virheitä eikä puutteita.	Toteutuu ■
	Haetaan maaseutuelinkeinojen kehittämishankkeita.	Haetut hankkeet.		PeltoTekno-hankkeen valmistelu aloitettu loppuvuonna 2023. Hankkeen rahoitushakemus jätetty 31.1.2024	Siirtyy seuraavalle vuodelle ➔
	Järjestetään maaseutunäyttely vuonna 2024.	Toteutettu.		Maaseutunäyttelyn valmistelut aloitettiin vuonna 2023.	Toteutuu ■

Talous

16 ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT	Toteuma 30.6.2021	Toteuma 30.6.2022	Toteuma 30.6.2023	TA 2023 toteuma-%	TA	Ero ed. vuosi	Muutos-%
Selite							

160 Maaseututoimi

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Alueellinen maaseutulautakunta on viiden kunnan yhteinen lautakunta, jossa on jäseniä yhteensä kuusi. Kärsämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kunnista kustakin 1 ja Nivalasta 2. Lautakunta on muodostettu kuntien välisellä yhteisellä sopimuksella. Lautakunnan tehtävänä on hoitaa alueen lakisääteiset maaseutuhallinnon tehtävät sekä muita maaseudun ja maatalouden kehittämistehtäviä.

Pääasiallinen tehtävä on hoitaa viljelijöiden EU- ja kansallisten maataloustukien hakemisen järjestäminen, hakemusten käsittely ja maksatustehtävät annettuja säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Tehtävät hoidettiin Ruokaviraston Maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Jokaisessa kunnassa oli toimipiste kuntien välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Uusi EU:n ohjelmakausi CAP27 alkoi vuoden 2023 alusta. Tukijärjestelmät muuttuivat oleellisesti ja se vaati henkilöstön koulutautumista ja uuden tiedon omaksumista. Viljelijätukikoulutuksia pidettiin jokaisessa yhteistoiminta-alueen kunnassa. Lisäksi koulutusta järjestettiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa koko vuoden ajan sekä etä- että lähikoulutuksina.

Ruokavirasto teki kuntatarkastuksen Nivalan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella. Kuntatarkastuksilla Ruokavirasto varmistaa, että kunnat ovat hoitaneet niille siirretyt maaseutuhallinnon tehtävät säästöjen edellyttämällä tavalla. Tarkastuksen yhteydessä ei löydetty mitään puutteita tai virheitä ja tarkastuksen keskeinen johtopäätös oli, että Nivalan YT-alueen toiminnasta ei ollut huomautettavaa.

AgroTeknoa -hanke toimi aktiivisesti koko vuoden järjestäen useita tapahtumia usean kunnan alueella. Hanke järjesti mm. Ollikkalan maaseutunäyttelyn yhteydessä automaatiohousu traktorien esittelyn ja koeajon. Keväällä hanke järjesti yhteistyössä Koneviesti-lehden kanssa pienkuormaajien testi- ja esittelytapahtuman. Hanke päättyi vuoden 2023 lopussa. Hankkeesta laaditaan loppuraportti loppumaksatuksen yhteyteen maaliskuun loppuun mennessä.

Hankkeessa saatujen kokemusten mukaan teknologia kehittyi maataloudessa nopeasti ja tuottaa runsaasti tietoa, jota ei välttämättä pystytä hyödyntämään täysimääräisesti. Jatkossa pitää keskittyä poimimaan laitteiden ja koneiden tuottamasta datasta se tieto, joka on hyödynnettävissä käytännön työssä esimerkiksi työn tehokkuuden ja taloudellisen tuloksen parantamiseksi.

Maaseututoimi oli mukana väli-Suomen alueen Uudistavan teknologian ja älymaatalouden teemaverkostossa. Teemaverkoston tehtävänä on tuoda maatalousalan ja teknologia-alan toimijoita yhteen sekä jalkauttaa tutkimusosaamista ja innovaatioita yritysten käyttöön. Teemaverkosto toimi vuodet 2022-2023.

Maaseututoimi oli osallisena myös Kalajokivarren pengerryspumppaamoiden sovellettavuus vesisuojeleluun -hankkeessa. Hankkeessa testataan Kalajokivarren pumppaamoiden soveltuvuutta maatalouden kuivatusvesien käsittelyyn. Pumppaamoiden kautta kulkeutuu merkittävä osa alueen ravinnekuormasta ja hankkeen avulla kuormitusta pyritään vähentämään. Vuoden 2023 aikana tehtiin analyysejä pumppaamojen läpi virtaavan veden laadusta ja tehtiin suunnitelmat rakennettavista puhdistus tekniikoista jotka toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Nivalassa toimivien maatalousyrittäjien maksullisen lomituksen tukemiseen käytettiin 19 000 euroa. Maksullista lomitusta tuetaan 3 €/tunti enintään 120 tuntia/ yrittäjä. Lomituksen tukemisella tuettiin yrittäjien jaksamista sekä hyvinvointia.

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Toteuma 30.6.	Toteuma 31.12.	Tila
Vahvistamme maatalouselinkeinojen toimintaedellytyksiä ja omavaraisuutta	Riittävät resurssit viranomaistyöhön.	Tukimaksut maksetaan viikon sisällä maksuluvan aukeamisesta.		Tukimaksut on maksettu tavoitteen mukaisesti.	Toteutuu
	Varaudutaan	Maatalouden		VAP-varauksia ei	Siirtyy

	riittävästi myös poikkeusoloihin.	VAP-varaukset ovat ajantasalla koko alkutuotannon osalta.		ole päivitetty, koska tarkemmat ohjeet valvovalta viranomaiselta saadaan vuonna 2024	seuraavalle vuodelle →
	AgroTeknoa Jokilaaksoihin hankkeelle haetaan vuoden jatkoaika. Hankkeen tavoitteena on edistää uuden teknologian käyttöönottoa sekä tuottaa käyttäjäkokemuksia uusista laitteista, koneista ja tuotantomenetelmistä.	AgroTeknoa hankkeen tuloksista tiedottaminen.		AgroTeknoa-hanke jatkui vuoden 2023 loppuun. Hanke järjesti tapahtumia ja tiedostusta vuoden 2023 loppuun saakka.	Toteutuu ■
Sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen	Koulutukset ja tiedottaminen viljelijöille.	Tarjotaan lähi- ja etäkoulutusta. Koulutusta järjestetään yhdessä sidosryhmien ja eri hankkeiden kanssa.		Viljelijöille järjestettiin tukikoulutusta jokaisessa Yt-alueen kunnassa. Lisäksi useita muita koulutuksia sekä netissä että livenä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Toteutuu ■
		Viljelijöille suunnattu tiedotus paranee/ lisääntyy (nettisivut ja sähköpostit).		Nettisivuja pidettiin ajan tasalla ja viljelijätiedotteita lähetettiin säännöllisesti.	Toteutuu ■
	Maataloushallinnon sisäistä tiedonkulkua sujuvoitetaan.	Teamsin työkalujen tehokkaampi hyödyntäminen.		Teamsia käytetään aktiivisesti viljelijäkoulutuksiin, henkilöstön työpalaveriin ja tiedottamiseen.	Toteutuu ■
		Tiimipalaverit pidetään vähintään kerran kuukaudessa.		Henkilöstön tiimipalavereita pidettiin säännöllisesti noin kuukausittain.	Toteutuu ■

Talous

160 Maaseututoimi Sellite	Toteuma 30.6.2021	Toteuma 30.6.2022	Toteuma 30.6.2023	TA TA 2023 toteuma-%	Ero ed. vuosi	Muutos- %
------------------------------	----------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	------------------	--------------